

“เหตุที่เป็นมูลของกรรมทั้งปวง ๑”

เทศน์ที่ สถานปฏิบัติธรรมป่าวิเวกสิขาราม อ.พล จ.ขอนแก่น

พระอาจารย์วิชัย กัมมสุทโธ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

นี่พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ ปุถุชนไม่ได้สติบ ไม่ได้เห็นพระอริยะ ไม่ฉลาดในกรรมของพระอริยะ ไม่ได้รับแนะนำในกรรมของพระอริยะ ไม่ได้เห็นสัตบุรุษ ไม่ฉลาดในกรรมของสัตบุรุษ ไม่ได้รับแนะนำในกรรมของสัตบุรุษ ปุถุชนมันยากอยู่ตรงนี้ ยากตรงที่ไม่ได้ยิน ไม่ได้เห็นพระอริยะ ไม่ฉลาดในกรรมของพระอริยะ ไม่ได้รับแนะนำในกรรมของพระอริยะ ไม่ได้เห็นสัตบุรุษ ไม่ฉลาดในกรรมของสัตบุรุษ ไม่ได้รับแนะนำในกรรมของสัตบุรุษ มันยากอยู่ตรงนี้ ถ้าได้เห็น ได้ฟัง ได้รับคำแนะนำ น้อมเข้ามาพิจารณา ที่จะเกิดความฉลาดในกรรมนั้น เมื่อฉลาดในกรรมนั้น เรื่องที่ยากก็เลยเป็นเรื่องที่ง่าย เหตุนั้นนะพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสไว้ แค่นี้ประโยชน์มันซึ่งแล้วนี้ที่มันยากเพราะอะไร เพราะเราไม่ได้สติบ ไม่ได้ฟังนั่นเอง ไม่ได้เห็นพระอริยะหรือสัตบุรุษ ไม่ฉลาดในกรรมของพระอริยะ หรือในกรรมของสัตบุรุษ ไม่ได้รับแนะนำในกรรมของพระอริยะ หรือไม่ได้รับแนะนำในกรรมของสัตบุรุษนั่นเอง ที่นี้ถ้าได้รับคำแนะนำแล้ว ไม่ฟัง ไม่ใส่ใจ ไม่ไปขบคิดพิจารณา ก็เท่ากับไม่ได้รับคำแนะนำนั่นเอง อันนี้คือกรรมที่ตัวเองสร้าง พระพุทธเจ้าจึงตรัสไว้อีกประโยคหนึ่ง บุคคลผู้มีอุปนิสัยคือใครรู้ไหม คือผู้ที่เงี้ยโสตลงตั้งสติฟังเพื่อความแห่งกรรม นั่นคือผู้มีอุปนิสัย ใครที่ไม่ฟัง ขัดเคือง ไม่อยากฟัง คนนั้นไม่มีอุปนิสัย เหตุนี้อุปนิสัยเราสร้างได้ คำว่าอุปนิสัยคือเหตุปัจจัยอันหนึ่งที่จะทำให้เราพ้นจากกองทุกข์ เหมือนเรามีบารมีหรือไม่มีบารมี ถ้าเราไม่ฟัง ไม่ตั้งสติฟัง ก็คือเราไม่มีบารมีนั่นเอง ไม่มีอุปนิสัยนั่นเอง ความหมาย เมื่อไม่มีบารมี คนนั้นก็เป็นหมั่นต่อมรรคผลนิพพาน ไม่สามารถจะรู้ธรรมเห็นกรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งเป็นของที่ละเอียดสุขุมกัมภีรภาพ เหตุนี้ฉันพูดให้ฟังวันนี้ แค่นี้ใครฟังเป็นแค่นี้ เท่ากับคนนั้นปลุกตื่นมรรคผลนิพพานลงสู่ใจแล้ว การรู้จักตั้งสติฟัง รู้จักฟังเอาประโยชน์ เท่ากับฉลาดในกรรมของพระอริยะ ได้รับแนะนำในกรรมของพระอริยะ เพราะกรรมเหล่านั้นเป็นกรรมของพระผู้มีพระภาคเจ้า ที่ท่านแสดงออกมา นี่ถ้าเราไม่ฟัง ก็เท่ากับเราไม่เคารพในกรรม แล้วจะเห็นได้อย่างไร พระองค์จึงแนะนำมาลูกกษัตริย์ ยกตัวอย่างเรื่องรูปปั้นมาก่อน รูปทั้งหลายอันรู้สึกได้

ทางตา ท่านจะเห็นเป็นอย่างไร ถ้าม หือ รูปทั้งหลายอันรู้สึกกันได้ทางตา เป็นรูปที่
ท่านไม่ได้เห็น ไม่เคยเห็นด้วยนะ แค่ว่ารูปทั้งหลายอันรู้สึกกันได้ทางตา
เป็นรูปที่ท่านไม่ได้เห็น ไม่เคยเห็น ฟังให้คินะ ที่ท่านกำลังเห็นอยู่ก็ไม่มี ที่ท่านคิดว่า
ท่านควรจะได้เห็นก็ไม่มี ละเอียคนะ แค่ว่ารูปที่กำลังจะเห็นอยู่ ที่ท่านกำลังเห็นอยู่ ก็
ไม่มี รูปที่ท่านเห็นก็ไม่ได้เห็น เป็นรูปที่ท่านไม่ได้เห็น ไม่เคยเห็น แค่ว่าตรงนี้นะมัน
ยินดียินร้ายไม่มีแล้วนะ คนนั้นเอาเปรียบคนนี้กินแรง ไม่มี เพราะรูปเหล่านั้นมันไม่มี
ในใจ มันมีแต่ความจริงที่เขาเห็นชัดแล้ว มันไม่มี เมื่อไม่มีจะมีคนกินแรงมีคนเอา
เปรียบไหม ยังไปติดข้องอยู่กับสิ่งเหล่านั้นก็คือโมหะอวิชชาเต็มภูมิเลย ไม่เห็นสัก
จรรรมในรูป นี้พระพุทธเจ้าตรัสนะ ท่านจึงตรัสในทวารทั้ง ๖ หมด ในบรรดาสิ่งที่
ท่านเห็นแล้ว ในจักขุทวาร จักเป็นแต่เพียงสักว่าเห็น สักว่าเห็นนะ ไม่ใช่สัตว์บุคคล
ตัวคนเราเขาจะ ในบรรดาสิ่งที่ท่านฟังแล้ว จักเป็นแต่เพียงสักว่าได้ยิน ในบรรดาสิ่งที่
ท่านรู้สึกทางจมูกกลิ่นกาย จักเป็นแต่เพียงสักว่ารู้สึกทางจมูกกลิ่นกาย ในบรรดาสิ่งที่ท่าน
รู้แจ้งทางใจ ก็จักเป็นแต่เพียงสักว่ารู้แจ้งทางใจ เห็นสักแต่ว่าเห็น ได้ยินสักแต่ว่าได้ยิน
ดมกลิ่นแล้วสักแต่ว่ารู้ดมกลิ่น เมื่อเห็นอย่างนี้แล้วนี้ ตัวท่านย่อมไม่มีเพราะเหตุนี้
เมื่อตัวท่านไม่มีเพราะเหตุนี้ ตัวท่านก็ไม่มีในที่นั้นๆ เมื่อตัวท่านไม่มีในที่นั้นๆ ตัว
ท่านก็ไม่มีในโลกนี้ ไม่มีในโลกอื่น ไม่มีในระหว่างโลกทั้ง ๒ นั้นแหละคือที่สุดแห่ง
ความทุกข์ จะเห็นได้ไหมซี จะเห็นสิ่งเหล่านี้ต้องวางของกูตัวกูลง ต้องหัดพิจารณากาย
รูปนะมันของเราตรงไหน เวทนา รูปนอกรูปในเป็นของเราตรงไหน เวทนา สัญญา
สังขาร วิญญาณเป็นของเราตรงไหน ต้องหัดพิจารณาตรงนี้แล้วท่านยกตัวอย่าง ท่าน
พูดมาหมดนะ ตั้งแต่ธาตุ ๔ กามคุณ ๕ आयตนะ ๖ พูดถึงฉานถึงเนวสัญญานาสัญญาฯ
หมด ท่านพูดมาหมด แต่นั้นยกตัวอย่างมาเรื่องเดียว จะชี้ให้ฟัง เพราะทุกอย่างที่พูดมา
ก็อยู่ในสิ่งเดียวกันนั่นละ เมื่อตาเห็นรูป ย่อมหมายรูรูปร่างที่ตนเห็น โดยความเป็นรูปที่ตน
เห็น อันนี้คืออะไรรู้ไหม ย่อมหมายรูรูปร่างที่ตนเห็น โดยความเป็นรูปที่ตนเห็น เมื่อตาเห็น
รูป จันเคยพูดให้ฟังแล้ว เราไม่เคยเห็นรูป นี้พุทธพจน์บทยี่บอกอะไรบางอย่างนะ
เป็นของทีละเอียคนมาก ท่านจะพูดถึงเรื่องเป็นของกูตัวกูเกิดได้อย่างไร ย่อมหมายรูรูป
อันนี้เอาแค่รูปก่อนนะ รส กลิ่น เสียง สัมผัส มันก็อยู่ระนาบเดียวกันหมด แม้แต่
ธรรมารมณมันก็อันเดียวกันหมด ย่อมหมายรูรูปร่างที่ตนเห็น โดยความเป็นรูปที่ตนเห็น
คำว่าหมายรูรูปร่างนั่นละคือสัญญา จันจึงบอกรูปที่เราเห็นทั้งหมด ไม่ได้เห็นหรอกนะ แต่

เป็นสัญญาหมายรูปให้เห็น สัญญาตัวนี้หมายให้รู้ เป็นตัวสื่อให้รู้รูปภายนอก ฉนั้นเทียบ
ถึงขั้นที่ว่า โทรทัศน์นะที่เขาถ่ายทอดข้ามทวีป หรือโทรทัศน์วงจรปิด สิ่งที่เราเห็นรูป
ข้างนอกนั้นเราไม่ได้เห็นรูปข้างนอก เห็นแสงออกจากจอโทรทัศน์ แต่แสงจ่อโทรทัศน์
นั้นนะเสมือนรูปข้างนอก นั้นแหละคือตัวสัญญา เข้าใจยังละ ย่อมหมายรู้รูปที่ตนเห็น
โดยความเป็นรูปที่ตนเห็น ครั้นหมายรู้รูปที่ตนเห็น โดยความเป็นรูปที่ตนเห็นแล้ว ย่อม
สำคัญหมายรูปที่ตนเห็น นี้เห็นใหม่ เมื่อสัญญาทำงาน ย่อมสำคัญในสัญญานั้นเอง นี้
ก็คือยึดแล้วนี้ เมื่อสำคัญหมายรูปที่ตนเห็นแล้ว ย่อมสำคัญหมายในรูปที่ตนเห็น สำคัญ
หมายในรูปที่ตนเห็นคือลงไปเล่นกับมัน ย่อมสำคัญหมายโดยความเป็นรูปที่ตนเห็น
เมื่อลงไปเล่นแล้วนี้ ลงเข้าไปในตัวมันแล้วนี้ ก็เลยรูปที่ตนเห็นนั้นนะมีอยู่จริงๆแล้ว นี้
ความหมาย ย่อมสำคัญหมายรูปที่ตนเห็นว่าของเรา เห็นใหม่ เมื่อมีอยู่จริงก็เลยหลงยึด
ว่าเป็นของเรา เมื่อเห็นว่าเป็นของเรานี้ ย่อมยินดียิ่งซึ่งรูปที่ตนเห็น เวทนาตัณหาเกิด
เห็นใหม่ เกิดเพราะอะไร เกิดเพราะเขาไม่ได้กำหนดรู้ เห็นใหม่พระพุทธเจ้าบอก ไม่มี
สติกำหนดรู้นั้นเอง นี้แค่เรื่องรูปนะ เสียง กลิ่น รส สัมผัส ธาตุทั้ง ๔ อะไรทุกอย่าง
เหมือนกันหมด อันนี้ท่านพูดถึงเหตุแห่งยินดียินดีร้ายตัณหาตามมา เกิดเพราะความหลง
ไม่รู้จริงในสัญญานั้นเอง นี้ความหมาย เมื่อรูปที่เธอเห็น ย่อมหมายรู้รูปที่ตนเห็น โดย
ความเป็นรูปที่ตนเห็น เห็นใหม่ สัญญาทำงานแล้ว ครั้นหมายรู้รูปที่ตนเห็น โดยความ
เป็นรูปที่ตนเห็นแล้ว ย่อมสำคัญหมายรูปที่ตนเห็น สำคัญหมายนะ ตอนแรกหมายรู้
เฉยๆคือสัญญา สัญญาคือความจำได้หมายรู้ใช่ใหม่ เมื่อหมายรู้แล้วย่อมสำคัญหมายรูป
ที่ตนเห็น เห็นใหม่ นี้สำคัญตัวสัญญาแล้วนั้นนะ สัญญารูปนั้นละ ต่อจากนั้นก็ย่อม
สำคัญหมายในรูปที่ตนเห็น นี้จะลงไปเล่นในรูปแล้ว ในสัญญาแล้วนะ ไม่อยู่แค่สัญญา
แล้วนะ ลงเข้าไปในสัญญาแล้วนะเรื่องราวแล้ว ย่อมสำคัญหมายโดยความเป็นรูปที่ตน
เห็น เมื่อลงไปเล่นแล้ว ก็เลยยึดสำคัญหมาย โดยยึดถือว่ารูปที่ตนเห็นนั้นนะ มีอยู่จริง
ในความรู้สึก เมื่อมีอยู่จริงแล้วทำใจ ก็ย่อมสำคัญหมายรูปที่ตนเห็นว่าของเรา เมื่อเป็น
ของเรา ก็ย่อมยินดียิ่งซึ่งรูปที่ตนเห็น ถ้ารูปที่เห็นว่าดีก็จะเกิดโลภะ รูปเห็นว่าไม่ดีก็เกิด
โทสะผลักไส นี้เพราะอะไรถึงเกิดเหตุนี้ เพราะเขาไม่ได้กำหนดรู้ ไม่มีสติกำหนดรู้
ในตัวเวทนานั้นนะ ในเวทนานั้น ในสัญญานั้น ในวิญญาณนั้น นี้ละเอียดใหม่ สองบท
นี้ตรงกันนะ ในบรรดารูปที่เธอเห็น เธอกำลังเห็นอยู่ก็ไม่มี ก็ไม่มีรูปให้เห็นไง มันมี
แต่สัญญาหมายรู้รูปเฉยๆ ใครจะเอาออกมาพูดให้ฟังขนาดนี้ อันนี้เป็นความ

ละเอียดอ่อนนะ เหตุนี้หลวงพ่ोजึงพูด “จนไม่มีกับจนไม่พอ” ท่านพูดขึ้นมาเฉยๆ ฉัน
จึงไปต่อให้ท่าน “จนไม่มีเป็นพระ จนไม่พอก็คือฆราวาส” ท่านจึงไปพูดในเทพว่าหมอ
วิชัยบอก จนไม่มีเป็นพระ เขาเห็นไม่มีก็เห็นพระนะสิ ก็เขาเห็นเข้าไปแล้วว่ารูปมันไม่
มี มีแต่สัญญาหมายรูป เมื่อไม่มี แม้แต่สัญญาก็ไม่เที่ยงอีก ทำหน้าที่แต่ละขณะของเขา
ที่ผัสสะมันเกิด เมื่อมันไม่เที่ยงนั่นล่ะมันก็ไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ตัวตนของเรา
เมื่อไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ตัวตนของเรา ความยินดียินดีร้าย ตัวตณหาจะเกิดได้
อย่างไร เมื่อตัวตณหาเกิดไม่ได้ตัวทุกข์ก็ไม่มี ทุกข์ดับ ละเอียดไหม นี่ล่ะมันว่าง
อย่างไร รูปที่เห็นก็ยังไม่ มีมันก็ว่างจากรูปแล้วเห็นยัง นี่ล่ะที่หลวงปู่ดูลย์บอก ให้แยก
รูปจนไปสุด สุดท้ายแม้แต่รูปน้อยหนึ่งชนิดหนึ่งในความรู้นั้นก็ไม่มี ในนามนั้นนะ มัน
จึงจะไปเห็นตัวนี้ต่างหาก ฉันจึงพูดให้ฟัง เข้าใจยังล่ะ นี่พูดให้ฟังชัดแจ้งไหม ธรรม
ระดับนี้ยังไม่เห็นเลย ถ้ายังไปยึดของหยาบๆอยู่ เหมือนตะแกรงร่อนทราย
ตะแกรงตานี้หนึ่งนะ เม็ดกรวดเม็ดทรายอะไรลงไปหมด ไม่มีทรายละเอียดร่อน
ออกมาไม่ได้ การจะร่อนทรายละเอียดต้องตะแกรงละเอียด เมื่อตะแกรงละเอียด ทราย
ละเอียดจึงออกมา เมื่อทรายละเอียดออกมา นั่นล่ะจะได้ใช้ไปฉาบก็สวยงาม ถ้ามีเม็ดมี
กรวดเม็ดดินไปฉาบมันก็มีปัญหาเกิด ฉันใดฉันนั้น แวนตาธรรมนี้ต้องละเอียดอ่อน
การจะเข้าสู่ความละเอียดอ่อนได้ต้องละตัวหยาบ เหตุนี้ต้องลดทิฏฐิมานะให้มาก ขอม
ทุกอย่าง ถ้าไม่ขอม ตัวตนตัวนี้มันจะเกิด ตัวตนเกิดของเราเกิดนั่นมันหลงตั้งแต่สัญญา
เห็นไหม ดันสายมันนะ จริงๆของเรามันไม่มี เห็นไหมมันไม่มีนะ พระพุทธเจ้าพูดว่า
มันมีเพราะอะไร ถ้ากำหนดรู้มันก็ไม่มี เพราะไม่ได้กำหนดรู้มันจึงมี เหมือนโลกนี้ไป
ตามสมมติ ที่มันสร้างขึ้นมาหมดเลย แล้วจะเห็นธรรมจูนนี้ได้อย่างไร ไม่มีทางเห็นได้
เลย เพราะอะไร หือ เพราะไม่ยอมละกรรมหยาบ ยังเอากรรมหยาบ เอาวิชาเป็น
มิตร ไม่เจริญสติปัญญาเป็นมิตร จึงตรงกับพุทธพจน์ที่พระพุทธเจ้าว่า “ภิกษุบางรูปเอา
ศาสดาเป็นศัตรู” ท่านจึงดักเตือนเหล่าสาวก “เธออย่าเอาศาสดาเป็นศัตรู เธอจงเอา
ศาสดาเป็นมิตร เป็นกัลยาณธรรม เพราะกัลยาณมิตรเป็นทั้งหมดของพรหมจรรย์” นี้
พระพุทธเจ้าบอก การที่เราจะตรัสรู้ได้ต้องอาศัยกัลยาณมิตร เพราะท่านเป็นทั้งหมด
ของพรหมจรรย์ ธรรมที่ละเอียดอ่อนธรรมที่ลึกก็จะตื่นขึ้นทันที เมื่อได้รับคำแนะนำ นี้
พุทธพจน์บทนี้ตรัสไว้ ที่ค้นหาเกิดเพราะอะไร เพราะปุณฺณไม่ได้สดับ ไม่ได้เห็นพระ
อริยะ ไม่ฉลาดในธรรมของพระอริยะ ไม่ได้รับแนะนำในธรรมของพระอริยะ ไม่ได้

เห็นสัตบุรุษ ไม่ฉลาดในธรรมของสัตบุรุษ ไม่ได้รับแนะนำในธรรมของสัตบุรุษ มันจึงยาก ปุถุชนนี่จึงไม่บรรลุธรรมเพราะเหตุนี้ต่างหาก แต่เมื่อได้ตั้งเหล่านี้ไป มันมีเหตุแห่งการบรรลุธรรมเกิดขึ้นแล้ว เหมือนต้นไม้เมื่อได้รับการปลูกแล้ว รอแต่ให้น้ำพรวนดินจึงจะออกดอกออกผล ฉันทใดก็ฉันทนั้น นี่คือพุทธพจน์ที่พระพุทธเจ้าตรัสเอาไว้ แนะนำไว้ แค่ประโยคเดียวนี้ ถ้าใครใส่ใจ ใครใส่ใจประโยคเดียวเท่านั้นนี้จะเข้าใจ แค่นั้นล่ะนะ แนะนำแก่นั้นแหละพอ.